

ТИМЧАСОВА СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань захисту майнових та немайнових прав
внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих
внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти
України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

04 грудня 2024 року

Р І Ш Е Н Н Я

Про діяльність Тернопільської обласної військової адміністрації та органів місцевого самоврядування Тернопільської області щодо задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб та ефективність витрачання бюджетних коштів на ці цілі

Через повномасштабне вторгнення в Україні багато людей були вимушені залишити свої домівки та змінити місце проживання. З перших днів повномасштабного вторгнення Російської Федерації Тернопільська область стала транзитною та почала здійснювати розміщення внутрішньо переміщених осіб.

Станом сьогодні на в Тернопільській області зареєстровано 68 тис. внутрішньо переміщені особи, з них 18 тис. дітей.

У зв'язку з цим, одним із головних завдань обласної військової адміністрації в умовах воєнного стану є створення належних умов для комфортного перебування внутрішньо переміщених осіб на території області, що включає в себе заходи по допомозі у працевлаштуванні, соціальному захисті, забезпеченні житлом, задоволенні інших потреб тощо.

Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі – Комісія) листом від 15 вересня 2024 року № 04-82/6-2024/200310 запропонувала Тернопільській обласній військовій адміністрації надати інформацію про програми, пов'язані з підтримкою внутрішньо переміщених осіб, що діють у Тернопільській області, інформацію по працевлаштуванню та забезпечення внутрішньо переміщених осіб соціальними послугами тощо.

Тернопільська обласна військова адміністрація листом від 07 жовтня 2024 року № 05-10435/14 повідомила Комісію про наступне.

В Тернопільській області затверджено комплексну програму підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2023-2025 роки (розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 19 липня 2023 року № 380/01.02-01).

Програма спрямована на забезпечення комплексного підходу з реалізації засад державної політики на регіональному рівні в частині всебічного забезпечення нагальних та постійних потреб внутрішньо переміщених громадян України, в тому

числі в соціально-економічній сфері, а саме: створення нових робочих місць на ринку праці; сприяння в працевлаштуванні та професійній перепідготовці; забезпечення житлом; надання матеріальної підтримки внутрішньо переміщеним особам з числа сімей загиблих захисників і захисниць України; залучення міжнародних донорських організацій для підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб; залучення внутрішньо переміщених осіб до культурного життя територіальних громад; забезпечення партнерської підтримки молоді з числа внутрішньо переміщених осіб.

Виконання обласної програми передбачає фінансування з:

обласного бюджету в сумі 4,14 млн гривень;

бюджету територіальних громад в сумі 150,9 млн гривень.

Одним із заходів названої програми є забезпечення прийняття міськими, селищними та сільськими радами, як виконавцями заходу, місцевих програм із формування житлового фонду соціального призначення та фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, які можна було б використати для відселення внутрішньо переміщених осіб.

В області на обліку громадян, які потребують надання житлового приміщення з фондів житла для тимчасового проживання перебуває (408 сімей) 918 внутрішньо переміщених осіб, з них (355 сімей) 814 осіб перебувають на обліку у м. Тернопіль, (44 сім'ї) 86 осіб – у м. Чортків, (7 сімей) 15 осіб – у м. Зборів, 1 особа – у м. Заліщики та (1 сім'я) 2 особи – у м. Борщів.

У Тернопільській міській раді проводиться роз'яснювальна робота з внутрішньо переміщеними особами щодо взяття на облік громадян, що потребують житла для тимчасового проживання відповідно до Порядку, визначеного у рішенні Тернопільської міської ради від 03 листопада 2023 року № 8/32/27 «Про затвердження Порядку формування фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на території Тернопільської міської територіальної громади».

Фонд житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, сформовано у трьох громадах області, а саме: Великогаївській сільській територіальній громаді – 16 житлових приміщень загальною площею 614,5 кв. м., у яких проживає 25 внутрішньо переміщених осіб; Тернопільській міській територіальній громаді – 12 житлових приміщень загальною площею 193,5 кв. м., у яких проживає 24 внутрішньо переміщені особи (модульне містечко в с. Малашівці); Чортківській міській територіальній громаді – 40 житлових приміщень загальною площею 1050,8 кв.м, у яких проживає 92 внутрішньо переміщені особи.

Житловий фонд соціального призначення наявний у двох громадах, а саме: Байковецькій сільській територіальній громаді – 3 будівлі/квартири, де проживає 9 громадян (не внутрішньо переміщені особи). Шумській міській територіальній громаді – 1 квартира (житлове приміщення), де проживає 8 громадян (не внутрішньо переміщені особи).

При обласній військовій адміністрації створено робочу групу з реалізації прав на житло окремих категорій внутрішньо переміщених осіб, склад якої затверджено

розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 07 березня 2024 року № 130/01.02-01. Також, робочі групи утворено при районних військових адміністраціях.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2023 року № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» організовано моніторинг стану, облаштування, кількості мешканців та вільних ліжко-місць в існуючих місцях тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб області».

За його результатами розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 19 березня 2024 року № 155/01.02-01 затверджено перелік місць тимчасового проживання Тернопільської області у кількості 47 об'єктів.

Пунктом 3 розпорядження, районним військовим адміністраціям спільно з органами місцевого самоврядування та власниками (балансоутримувачами) місць тимчасового проживання доручено вжити заходів щодо приведення умов проживання у цих об'єктах у відповідність до мінімальних вимог, визначених пунктом 8 Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2023 р. № 930.

Крім того, згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 року № 333 «Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану» для власників житла, що прихистили внутрішньо переміщених осіб за березень 2022 – серпень 2024 року компенсація становить 98,439 млн гривень по області. З яких, за березень-серпень 2022 року виділено з державного бюджету 7,373 млн гривень, за рахунок коштів Товариства Червоного Хреста України за квітень 2022 року – грудень 2023 року 80,3 млн гривень, за рахунок коштів УВКБ ООН за січень 2024 року – травень 2024 року 7,045 млн гривень. Щомісяця на компенсацію власниками було подано 6007 (квітень 2022 року), 1008 (серпень 2024 року) заяв.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 261 «Про затвердження Порядку та умов надання компенсації за спожиті комунальні послуги під час розміщення внутрішньо переміщених осіб у будівлях (приміщеннях) об'єктів державної, комунальної та приватної власності у період воєнного стану», органами місцевого самоврядування подаються заяви від установ та організацій, що розміщені на певній території на отримання компенсації на оплату комунальних послуг, що надаються під час розміщення в умовах воєнного стану тимчасово переміщених осіб.

Станом на 01 жовтня 2024 року з березня 2022 по липень 2024 років, опрацьовано 1 428 заяв установ та організацій на суму 43,3 млн гривень, відшкодовано – 42,4 млн гривень (97,8 %).

Варто відзначити, що територія Тернопільської області із-за віддаленості від зони бойових дій залишається привабливою при прийнятті переселенцями рішення про переміщення. Тому сьогодні як і раніше гостро стоїть проблема як у збільшенні кількості місць тимчасового проживання, покращенні у них житлових умов, так і у

створенні додаткових фондів житла для проживання ВПО.

Під час виїзного засідання Комісії у м. Хмельницькому, яке відбулося 23 жовтня 2024 року членами Комісії було обговорено також інші проблемні питання, що стосуються захисту прав і гарантій на мінімальну допомогу та задоволення базових потреб внутрішньо переміщених осіб.

За результатами розгляду зазначеного питання Комісія **вирішила**:

1. Інформацію Тернопільської обласної військової адміністрації та органів місцевого самоврядування Тернопільської області взяти до відома.

2. Запропонувати Тернопільській обласній військовій адміністрації:

2.1. посилити роботу щодо формування фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, проведення інвентаризації об'єктів нерухомості та визначення наявних приміщень, що можуть бути приведені до придатного для проживання стану, а також забезпечення внутрішньо переміщених осіб доступним житлом з урахування потреб, спроможностей та критеріїв вразливості, в т.ч. з використанням механізмів державно-приватного партнерства;

2.2. визначити резерв місць тимчасового проживання для розміщення евакуйованих внутрішньо переміщених осіб в т.ч. під час обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей з їх батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками в умовах воєнного стану а також довести кількість ліжко-місць та приміщень резерву до військових адміністрацій тих областей, звідки здійснюється евакуація;

2.3. з метою покращення умов проживання та забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб на території Тернопільської області протягом місяця провести комплексний моніторинг місць тимчасового проживання (далі - МТП) та інших об'єктів, в яких розміщені внутрішньо переміщені особи, а саме: моніторинг стану, облаштування, кількості мешканців та вільних ліжко-місць у МТП та інших об'єктах, в яких розміщені внутрішньо переміщені особи, які не увійшли до переліку місць тимчасового проживання ВПО згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930, та проінформувати Комісію про:

- поточний стан об'єктів, включаючи умови проживання, безпеку, доступність медичних та соціальних послуг;

- виявлення кількості мешканців та наявних вільних ліжко-місць для планування розміщення нових внутрішньо переміщених осіб;

- визначення потреб у модернізації та облаштуванні відповідних об'єктів для приведення їх у відповідність до вимог Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930;

- визначення стану дотримання вимог пункту 7 Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930 щодо укладення (наявності) договорів користування приміщеннями місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб з мешканцями МТП;

- визначення стану облаштування МТП засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, включаючи місця загального користування, санітарно-гігієнічні приміщення та приміщення, у яких облаштовані ліжко-місця.

2.4. у разі виявлення за результатами моніторингу, проведеного відповідно до пункту 2.3. цього рішення, об'єктів нерухомості, відремонтованих (модернізованих, реконструйованих, побудованих) за кошти міжнародних або національних гуманітарних, благодійних організацій для забезпечення проживання внутрішньо переміщених осіб, які не включені до переліку місць тимчасового проживання ВПО згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930, розглянути можливість здійснення заходів щодо включення таких об'єктів до переліку місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб та забезпечення безоплатного їх проживання;

2.5. за результатами моніторингу, проведеному згідно пункту 2.3. цього рішення Комісії, розробити комплекс заходів щодо покращення умов проживання в МТП та інших об'єктах, в яких розміщені внутрішньо переміщені особи, які включатимуть:

- забезпечення необхідного рівня матеріально-технічного облаштування;
- підвищення рівня доступності медичних, освітніх та соціальних послуг;
- забезпечення правової підтримки та інформування внутрішньо переміщених осіб щодо їх прав та обов'язків;

- впровадження механізмів регулярного контролю та звітності щодо стану відповідних об'єктів;

- розселення внутрішньо переміщених осіб у інші МТП, що відповідають вимогам Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930, або надання житла з фондів тимчасового проживання чи соціального житла;

- забезпечення укладення (наявності) договорів користування приміщеннями місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб з мешканцями МТП;

- облаштування МТП засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, включаючи місця загального користування, санітарно-гігієнічні приміщення та приміщення, у яких облаштовані ліжко-місця;

2.6. забезпечити належне інформування громадян України про місця тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб, їх розташування,

кількість вільних місць, стан об'єктів в тому числі шляхом розміщення на сайті обласної військової адміністрації інтерактивної мапи з інформацією про ці об'єкти;

2.7. розглянути можливість підготовки програми відшкодування відсотків по житловим кредитам для внутрішньо переміщених осіб, які мешкають на території Тернопільської області;

2.8. здійснити оцінку потреб ВПО та приймаючих громад Тернопільської області у сфері зайнятості і працевлаштування, провести аналіз стану виконання та оцінку ефективності реалізації місцевих програм у сфері зайнятості і працевлаштування та забезпечити їх оновлення з урахуванням результатів оцінки потреб ВПО та приймаючих громад, включаючи заходи з посилення співпраці з місцевими підприємствами та навчальними закладами, щоб забезпечити внутрішньо переміщених осіб актуальними на ринку праці навичками, враховуючи особливості економічного профілю регіону;

2.9. здійснити аналіз стану дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України «Про облік внутрішньо переміщених осіб» від 01 жовтня 2014 року №509, зокрема в частині незаконних вимог надання додаткових документів органами соціального захисту населення для оформлення та видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщених осіб;

2.10. вжити заходів належного інформування про дійсну кількість вільних ліжко-місць у МТП за адресою вул. Винниченка, 8, с. Трибухівці Тернопільської області, реконструйованого для потреб внутрішньо переміщених осіб, та забезпечити розміщення ВПО у цьому закладі.

3. Рішення Комісії надіслати Начальнику Тернопільської обласної військової адміністрації для вжиття заходів належного реагування та повідомлення Комісії про результати виконання цього рішення.

Голова Комісії

Секретар Комісії

П. Фролов

С. Вельможний